

PM Rotel IX (Dnr KS 2021/389)

Promemorian - Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 11 juni 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur det så kallade MKB-direktivet (formellt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt*. MKB står för *miljökonsekvensbeskrivning*), har genomförts i svensk rätt. Med anledning av kommissionens synpunkter har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet. Den del av översynen som avser miljöbalken (MB) samt vissa tillhörande författningar har resulterat i förslag på författningsändringar som redovisas i en promemoria.

MKB-direktivet innehåller krav på att det ska genomföras en systematisk bedömning av miljöpåverkan för projekt som medför en betydande miljöpåverkan. De typer av så kallade MKB-projekt som omfattas av direktivet är både sådana som i Sverige tillståndsprövas enligt MB och sådana som huvudsakligen prövas enligt annan lagstiftning, exempelvis plan- och bygglagen (PBL).

Det föreslås en rad ändringar i MB som säkerställer och förtydligar direktivets införlivande i svensk lag.

Miljödepartementet har remitterat promemorian till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB och hänvisar till dotterbolagets yttrande som remissvar. På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret besvarat remissen genom kontorsyttrandan.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till att genomförandet av direktivet kompletteras men anser att det vore önskvärt med en fortsatt utveckling kring de parallella lagstiftningarna i plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken för att underlätta stadsutvecklingsprocesser.

Exploateringskontoret ställer sig generellt positivt till att förslaget men har synpunkter på ett antal föreslagna ändringar avseende återanvändning av icke-farligt avfall samt dess anmälningsplikt, som kontoret anser skulle ha negativa konsekvenser för kommunala verksamheter.

Miljöförvaltningen anser att förslagen skulle ha en negativ påverkan för nämndens myndighetsutövning enligt miljöbalken och skulle vara kostnadsdrivande. Förvaltningen bedömer reglerna som svårtolkade och därmed rättsosäkra och efterlyser förtydliganden.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar att lagstiftningen kompletteras, men anser att flera förslag riskerar att ge upphov till tolkningsproblem och implementeringssvårigheter. Därutöver efterlyser kontoret en fortsatt utveckling kring de parallella lagstiftningarna i PBL och miljöbalken, för att motverka risken för dubbla prövningar i stadsutvecklingsprocessen.

Trafikkontoret har inga synpunkter på förslaget.

Stockholm Vatten och Avfall AB betonar vikten av att de föreslagna tillkommande uppgifterna för tillsynsmyndigheterna inte negativt påverkar tillstånds- eller anmälningshanteringen. Bolaget ser positivt på förslaget att höja gränsen för när ett avloppsreningsverk alltid ska innebära betydande miljöpåverkan. Därutöver lämnar bolaget detaljerade synpunkter på förslaget.

Mina synpunkter

I det så kallade MKB-direktivet (där MKB står för *miljökonsekvensbeskrivning*) regleras EU:s medlemsstaters skyldigheter att genomföra miljöbedömningar i fråga om verksamheter och åtgärder innan tillstånd ges. Direktivet innehåller bestämmelser som ska säkerställa att en systematisk bedömning av miljöpåverkan genomförs för de projekt som på grund av sin art, storlek eller lokalisering medför betydande miljöpåverkan. I bedömningen av miljöpåverkan spelar myndigheter med tillsynsansvar enligt bland annat miljöbalken en viktig roll. MKB-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning på ett sätt som anses vara komplex och har uppfattats som svårtolkat, vilket leder till svårigheter i bland annat stadsutvecklingsprocesser.

Därför välkomnar jag att en förbättring av genomförandet görs. Dock anser jag liksom flera av stadens interna remissinstanser att förslagen behöver förtydligas för att inte negativt påverka de kommunala tillsynsverksamheterna, riskera att leda till implementeringssvårigheter eller bli kontraproduktiva ur miljöhänseende.

Därutöver instämmer jag i att parallella bestämmelser i exempelvis PBL och miljöbalken fortsatt behöver utvecklas och vara bättre synkroniserade för att underlätta stadsutvecklingsprocesser.

I övrigt hänvisar jag till stadens interna remissinstansers yttranden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 2 juni 2021

KATARINA LUHR

Bilaga

Remissen Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur det så kallade MKB-direktivet har genomförts i svensk rätt. Med anledning av kommissionens synpunkter har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet. Den del av översynen som avser miljöbalken (MB) samt vissa tillhörande författningar har resulterat i förslag på författningsändringar som redovisas i en promemoria. Promemorian innehåller även förslag som knyter an till avfallsdirektivet.

MKB-direktivet innehåller krav på att det ska genomföras en systematisk bedömning av miljöpåverkan för projekt som medför en betydande miljöpåverkan. De typer av så kallade MKB-projekt som omfattas av direktivet är både sådana som i Sverige tillståndsprövas enligt MB och sådana som huvudsakligen prövas enligt annan lagstiftning, exempelvis plan- och bygglagen (PBL).

EU-kommissionen föreslår en rad ändringar i MB som säkerställer och förtydligar direktivets införlivande i svensk lag. Kommissionen menar att Sverige i vissa avseenden har genomfört direktivet på ett felaktigt sätt. Det handlar exempelvis om att kraven på tillstånd och prövning av vissa verksamheter inte genomförts på rätt sätt. Kommissionen menar också att det saknas bestämmelser som säkerställer att allmänheten informeras om beslut på rätt sätt och att miljöorganisationer har rätt att överklaga vissa beslut.

I Regeringskansliets promemoria föreslås att den myndighet som prövar frågan om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan och därmed genomgå en specifik miljöbedömning ska redovisa sina slutsatser i ett beslut som också ska tillgängliggöras för allmänheten och därtill ska allmänhetens möjlighet att överklaga beslut om miljöpåverkan tydliggöras. Det ska förtydligas vilken möjlighet allmänheten har att överklaga beslut och vissa tillkommande miljöfarliga verksamheter ska alltid antas medföra en betydande miljöpåverkan och ska därför genomgå en specifik miljöbedömning och i promemorian föreslås vissa tillkommande verksamheter. Samtidigt föreslås att ett antal verksamheter som inte omfattas av MKB-direktivet inte längre ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Vidare föreslås att ett antal tillkommande verksamheter och åtgärder som bedöms omfattas av direktivet ska genomgå så kallade fall till fall-bedömningar av dess miljöpåverkan.

Huvuddelen av förslagen har bedömts nödvändiga för att tydligt genomföra MKB-direktivets krav eller är konsekvensändringar till sådana förslag som har bedömts nödvändiga.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB och hänvisar till dotterbolagets yttrande som remissvar.

På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret besvarat remissen genom kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till att regeringen kompletterat genomförandet av direktivet på ett sätt som gör införlivandet i lagstiftningen mer komplett. Stadsledningskontoret konstaterar att de förändringar som föreslås främst har att göra med prövningen och bedömningen av tillsyns- och anmälningsspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. Förslagen uppges påverka kommunerna eftersom de ansvarar för att handlägga anmälningssärenden. Ett par av förslagen riskerar att ge upphov till tolkningsproblem och att fler återanvändningsärenden med anmälningssplikt och underlag för bedömning av betydande miljöpåverkan uppstår, till en grad som inte alla gånger är miljömässigt motiverat och i sin tur riskerar att bli kontraproduktiva ur miljöhänseende.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunstyrelsen den 11 november 2020 §11 svarade på remissen om genomförande av MKB-direktivet i Plan- och bygglagen (PBL) som skickats på remiss av Finansdepartementet. Stadsledningskontoret framförde då i tjänsteutlåtandet att det vore önskvärt med en fortsatt utveckling kring de parallella lagstiftningarna i PBL och Miljöbalken, för att motverka risken för dubbla prövningar och därmed underlätta för stadsutvecklingsprocessen. Dessa synpunkter kvarstår.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder omfattas av MKB-direktivet. Föreliggande promemoria rör främst verksamheter och åtgärder som innebär vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet samt avfallshantering. Det innebär att föreslagna ändringar rörande MKB-projekt i flertalet fall inte har någon relevans för eller endast kan ha bäring på ett begränsat antal projekt där exploateringskontoret är verksamhetsutövare.

Föreslagen ändring i 29 kap. 35 § miljöprövningsförelagningen gällande anmälningssplikt för återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål har dock bäring på en större andel av de projekt där exploateringskontoret är verksamhetsutövare.

Föreslagen förändring i 26 a§ förelagningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) innebär också att denna anmälningssplikt ska omfattas av bedömning om åtgärden innebär en betydande miljöpåverkan.

Nuvarande författningsformulering i miljöprövningsförelagningen om att anmälningssplikten gäller om det inte är mindre än ringa risk för påverkan på miljö tas bort enligt förslaget. I praktiken innebär det att anmälningssplikt för återanvändning av icke-farligt avfall råder oavsett eventuellt föroreningsinnehåll.

I stället införs dock en undantagsregel från anmälningssplikten för åtgärder som vidtas med *icke-förorenad jord eller annat icke-förorenat naturligt material* som schaktas ur i samband med en byggverksamhet och där det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för anläggningsändamål *i anslutning till* den plats där schaktningen utfördes.

Exploateringskontoret menar att den typen av jord eller material redan kan anses *inte vara avfall* enligt 15 kap. 1 § miljöbalken. Förslagen undantagsregel innebär då ett förtydligande som egentligen inte ska behövas. Däremot kan detta förtydligande innebära att tolkningen

riskerar att bli att tex de massor som avses återanvändas på annan plats än i anslutningen till där schaktning utförts ("externt icke-farligt avfall"), ses som avfall trots att det inte nödvändigtvis är det enligt 15 kap. I § miljöbalken. Enligt promemorian är också en fördel med undantaget att det inte blir avgörande om massor klassas som avfall eller inte. Detta finner exploateringskontoret vara ett märkligt resonemang eftersom undantaget gäller ett undantag från en huvudregel om just avfall och inte ett undantag från en huvudregel om jordmassor som både kan vara och inte vara avfall. Undantaget borde rimligen endast då åsyfta icke-förorenat material som utgör avfall.

Exploateringskontoret anser att begreppet *icke-förorenad* behöver definieras, åtminstone i form av exempel då det gäller stadsmiljö, för att göra det tydligare med vad som avses med icke-förorenad.

Därtill behöver det förtydligas vad *i anslutning till* innebär. I exempelvis ett område med utbyggnad enligt flera detaljplaner kan det vara aktuellt med återanvändning från ett planområde till ett annat. *I anslutning till* borde här inkludera den typen av scenario. I promemorian finns ett resonemang om bakgrundshalter och halter uppkomna av diffus antropogen påverkan samt att "i anslutning till" kan innebära att icke-farligt avfall återanvänds i ett geografiskt närliggande projekt om det är samma bakgrundshalter.

Exploateringskontoret ser dock en risk i att tolkningen blir mer restriktiv för stadsmiljöer eftersom urbana miljöer ofta har förhöjda halter av typiskt urbana ämnen.

Föreliggande promemoria menar vidare att undantagsregeln kommer att leda till färre anmälningar. Huvudregeln gör det visserligen enklare att veta när det är anmälningspliktigt eller inte med återanvändningen men antalet anmälningar för "externt ickefarligt avfall" inklusive framtagande av underlag för bedömning av betydande miljöpåverkan kommer då att öka oaktat vad det är för innehåll av föroreningar. Av promemorian framgår också att undantaget bedöms ge störst effekt vid projekt där marken är opåverkad av urbana verksamheter.

Om undantagsregeln faktiskt medför färre anmälningar eller inte beror då på hur begreppen *icke-förorenad* och *i anslutning till* definieras. I urbana miljöer kan det riskera att innebära att antalet anmälningar inklusive framtagande av samrådsunderlag ökar och här anser exploateringskontoret att begreppet icke-förorenad borde vara kopplat till risk vid aktuell markanvändning samt att det är miljömässigt motiverat att undantagsregeln ska gälla oaktat om återanvändning "sker i anslutning till" eller inte eftersom det handlar om "icke-förorenat" material. Promemorian har också motiverat undantagsregeln med att sådana icke-förorenade massor som avses i undantaget inte generellt innebär en förhöjd risk för människors hälsa och miljön. Om det är meningen att det är respektive kommunal tillsynsmyndighet som inom ramen för den kommunala självstyrelsen ska ta fram kriterier för vad *ickeförorenad* samt *i anslutning till* innebär bör det för övrigt tydliggöras så att tillsynsmyndigheten kan arbeta fram sådana rutiner i god tid innan föreslagna bestämmelser börjar gälla.

Exploateringskontoret ställer sig också frågande till behovet av att alla gånger bedöma om återanvändning av icke-farligt avfall (med undantag för undantagsregeln) ska antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Kontoret är medvetet om att förslaget syftar till att fullgöra införlivande av EU-direktiv men förslaget kan riskera att minska benägenheten att återanvända massor som innehåller föroreningar men som skulle kunna vara lämpliga för en viss markanvändning och därmed innebär det ett försvarande att uppnå ett effektivt och miljöanpassat resursutnyttjande med risk för utökad deponering av massor som följd.

Exploateringskontoret ser exempelvis inte meningen med att bedöma om det är betydande miljöpåverkan för "externt ickefarligt avfall" som har halter av föroreningar av obetydlig eller ringa grad och inte är högre än bakgrundshalterna på den plats där de ska återanvändas.

I promemorian redogörs för konsekvensanalyser för bl. a. kommuner och företag som visar att förslagen är kostnadsneutrala för kommunerna p.g.a. möjligheten till att ta ut avgift för tillsyn. Exploateringskontoret delar inte denna analys eftersom kontoret, som kommunal verksamhetsutövare mer är att betraktas som företag. Förslaget innebär därför ökade kostnader för exploateringskontoret såsom avgift för tillsyn samt resurser för att göra anmälningar, ta fram behovsunderlag och för att dokumentera egenkontroll om antalet anmälningsärenden ökar.

Exploateringskontoret ställer sig generellt positivt till att regeringen kompletterat genomförandet av direktivet på ett sätt som gör införlivandet i lagstiftning mer komplett.

Exploateringskontorets sammanfattande bedömning är dock - med hänvisning till ovan redovisade synpunkter - att ett par av förslagen riskerar att ge upphov till tolkningsproblem och att fler återanvändningsärenden med anmälningsplikt och underlag för bedömning av betydande miljöpåverkan uppstår och till en grad som inte alla gånger är miljömässigt motiverat och som riskerar att bli kontraproduktiva ur miljöhänsende. Exploateringskontoret efterlyser, avslutningsvis, förtydligande allmänna regler för icke-förorenat material som faller in under undantagsregeln och därtill med en anpassning till olika typer av urbana miljöer.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden yttrar sig endast över de kapitel i remissen där nämnden är tillsynsmyndighet. De flesta av ändringarna handlar om EU kommissionens krav på att Sverige ska följa MKB-direktivet fullt ut. I dagsläget hanterar nämnden anmälningsärenden i normalfallet inom sex veckor. Undantaget är när ärenden är komplexa eller ofullständiga.

Med det nya förslaget kommer vissa anmälningsärenden bli mer komplexa då anmälan behöver innehålla de uppgifter som anges i 8 § och 9 § 1 miljöbedömningsförordningen (2017:966). Detta för att nämnden ska kunna göra en mer djupgående granskning av ärendet innan beslut fattas. Besluten ska innehålla en motivering oavsett om verksamheten kan antas ha betydande miljöpåverkan eller inte.

I de fall som anmälningsärendet inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska nämnden fatta beslut om förbud eller försiktighetsmått.

Sammantaget bedömer nämnden att fler beslut kommer behöva fattas än i dagsläget och att det kommer krävas ytterligare resurser för nämndens arbete.

Enligt förslaget till ändringar i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd § 26 b ska beslutet göras tillgängligt för allmänheten på en webbplats eller på annat lämpligt sätt. Eftersom det i normalfallet sannolikt inte finns system för att göra besluten tillgängliga på någon kommunal webbplats, bör det övervägas om en sådan webbplats kan ske via Naturvårdsverket

Kompetensmässigt är det för Stockholms del inget problem att göra bedömningen om betydande miljöpåverkan föreligger. Vi ser däremot att det kommer att ta mer tid än sex veckor som handläggningen av ett anmälningsärende normalt tar att. Det blir även svårt att inom den tidsramen hinna hantera ärendet i nämnden. Värt att notera är att det enligt direktivet talas om betydligt längre handläggningstider. Nämnden bedömer därför att promemorians förslag vad avser handläggningstid av verksamheter som kan omfattas av ställningstagandet om betydande miljöpåverkan behöver ses över. Sammantaget bedömer nämnden också att hanteringen av anmälningsärenden kommer att kräva mer resurser. Tillsynen behöver därmed förstärkas i motsvarande grad.

Ur verksamhetsutövarnas perspektiv bedömer nämnden att reglerna som svårtolkade och därmed rättsosäkra. Det kan vara svårt för en verksamhetsutövare att bedöma om verksamheten omfattas av ställningstagandet vad avser betydande miljöpåverkan. Exempelvis innebär det att verksamheten inte får starta efter de sex veckor som gäller i normalfallet om verksamheten inte omfattas utan istället ska få ett beslut om förbud eller försiktighetsmått. Ett sätt att lösa problemet är att dela upp anmälningsärendet i två delar där det i den första delen fattar beslut om betydande miljöpåverkan och i förekommande fall i den andra delen meddelar försiktighet åtgärder eller förbud. Var och en av de två delarna bedöms kunna klaras av inom sex veckor vardera.

Nämnden bedömer att det behöver förtydligas och efterfrågar därför klargörande av när en anmälan faktiskt ska ses som en anmälan i lagteknisk mening. Detta kan göras genom en bestämmelse som innebär att handläggningstiden börjar först när tillsynsmyndigheten bedömer anmälan som komplett, samt att start av verksamhet inte får ske utan någon form av beslut från tillsynsmyndigheten i något av fallen.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret konstaterar att de förändringar som föreslås endast indirekt påverkar kontoret. Kontoret har därför inga synpunkter på det som föreslås i promemorian.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till att regeringen kompletterar genomförandet av direktivet på ett sätt som gör införlivandet i lagstiftningen mer komplett. Stadsledningskontoret konstaterar att de förändringar som föreslås främst har att göra med prövningen och bedömningen av tillsyns- och anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. Förslagen uppges påverka kommunerna eftersom de ansvarar för att handlägga anmälningsärenden. Ett par av förslagen riskerar att ge upphov till tolkningsproblem och att fler återanvändningsärenden med anmälningsplikt och underlag för bedömning av betydande miljöpåverkan uppstår, till en grad som inte alla gånger är miljömässigt motiverat och i sin tur riskerar att bli kontraproduktiva ur miljöhänseende.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunstyrelsen den 11 november 2020 §11 svarade på remissen om genomförande av MKB-direktivet i Plan- och bygglagen (PBL) som skickats på remiss av Finansdepartementet. Stadsledningskontoret framförde då i tjänsteutlåtandet att det vore önskvärt med en fortsatt utveckling kring de parallella lagstiftningarna i PBL och Miljöbalken, för att motverka risken för dubbla prövningar och därmed underlätta för stadsutvecklingsprocessen. Dessa synpunkter kvarstår.

Stockholms Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB:s yttrande daterat den 21 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall bedömer att nu aktuella ändringar inte berör våra verksamheter i dagsläget, men kommer att påverka oss vid framtida anmälnings- och tillståndsprövningar. Stockholm Vatten och Avfall vill framhålla att man är beroende av samarbete med berörda tillsynsmyndigheter inom de tillståndprocesser och anmälningsärenden som krävs för att utveckla Stockholms infrastruktur. Därför är det av vikt att tillkommande uppgifter för tillsynsmyndigheter i görligaste mån inte inkräktar på möjlighet till effektiv framdrift i tillstånds- eller anmälningsärenden.

Stockholm Vatten och Avfall ser det som positivt för branschen är att förslaget att höja gränsen för när ett avloppsreningsverk alltid ska innebära betydande miljöpåverkan från 2 000 pe till 10 000 pe. Ett steg i rätt riktning att Sverige drar sin gräns i linje med EUkraven. Detta påverkar dock inte Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet.

I det följande kommenterar vi vissa angivna stycken.

Sidospecifika noteringar

Kap 2.5 Förslag till ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

- Den nya betydelsen §25 uppfattar vi som enklare och bättre
- s. 26 ny §26a samt s. 74 De paragrafer som vi normalt använder för anmälan är fortsatt undantagna från behovsbedömning för BMP (betydande miljöpåverkan). Det anser vi är bra. Undrar dock varför inte även §47 undantagen?
Frågeställning; Är förberedande till återanvändning rimligt att bedöma för BMP?
- 29 kap. 35 § MPF s. 34 samt s. 82 samt konsekvensanalysen s 122. Det finns naturligt förekommande ämnen som gör att schaktnmassor eller entreprenadberg kan komma att orsaka skador i miljön vid användning i anläggningsändamål, till exempel sulfidhaltigt berg.

Kommentar: Stockholm Vatten och Avfall välkomnar de lättnader i administrativ hantering som förslaget till undantag ger, men som påpekas på s. 82, kan även icke förorenade massor behöva särskilt omhändertagande. Det är därför viktigt att det finns vägledning till stöd för denna bedömning, gärna med hänvisning till vilka andra bestämmelser som då blir tillämpliga.